

Система оцінювання екзаменаційної роботи з української мови

Частина 1

За правильне виконання завдань 2-6, 8-14, 16-23 випускник отримує по 1 балу. За неправильну відповідь або її відсутність виставляється 0 балів.

За виконання завдань 1 і 15 може бути виставлено від 0 до 2 балів. Правильною вважається відповідь, в якій є всі цифри з еталона і відсутні інші цифри. 1 бал ставиться, якщо: одна з цифр, вказаних у відповіді, не відповідає еталону; відсутня одна з цифр, вказаних в еталоні відповіді. У всіх інших випадках виставляється 0 балів.

За виконання завдання 7 може бути виставлено від 0 до 5 балів. За виконання завдання 24 може бути виставлено від 0 до 4 балів. Правильною вважається відповідь, в якій є всі цифри з еталона і відсутні інші цифри. За кожну правильно вказану цифру, що відповідає номеру зі списку, випускник отримує по 1 балу.

№ завдання	Відповідь
1	15 або 51
2	а
3	з
4	урочисто
5	ароматний
6	тонший
7	62597
8	женити
9	бринітивитирати <i>або</i> витиратибриніти
10	воленьці
11	арф'яр
12	недочує
13	чорноземпівогірка <i>або</i> півогіркачорнозем
14	14 або 41
15	34 або 43
16	23 або 32
17	23 або 32
18	12 або 21
19	1234 або інша послідовність цифр
20	125 або інша послідовність цифр
21	234 або інша послідовність цифр
22	поганехороше або хорошепогане
23	37
24	3592

Частина 2
Інформація про текст

Приблизне коло проблем	Авторська позиція
1. Проблема неоднозначності людської натури. (Чому одна і та ж людина може бути героєм у виняткових обставинах і відчувати страх у звичайному житті?)	1. Іноді людина, яка виявила мужність у виняткових обставинах, не здатна проявити її в звичайних життєвих ситуаціях через острах втратити благополуччя.
2. Проблема прояву мужності. (У чому проявляється мужність?)	2. Мужність проявляється не тільки втому, що людина робить героїчні вчинки, а й в тому, що вона бореться за справедливість і говорить правду. Мужність вимагає від людини здатності долати в собі страх.
3. Проблема боягузтва, малодушності, бездіяльності. (Чому люди проявляють боягузтво?)	3. Навіть мужня і відважна людина здатна в повсякденному житті проявити боягузтво і легкодухість. Причиною тому стає страх втратити власне благополуччя.
4. Проблема подолання страху.	4. Страх – одне з найважчих випробувань в житті людини. Необхідно долати свій власний страх не тільки у виняткових обставин, але і в повсякденному житті.
5. Проблема вибору. (Чи потрібно боротися за справедливість?)	5. Життя ставить людину перед моральним вибором: виступити на захист справедливості або промовчати. Потрібно долати свій страх і завжди виступати на захист справедливості.

**КРИТЕРІЇ ТА НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ
ПИСЬМОВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ (С1)**

	Критерії оцінювання відповіді	Бали
	<i>Зміст твору</i>	
1	Формулювання проблем вихідного тексту	
	Проблема тексту сформульована правильно. Фактичні помилки, пов'язані з розумінням і формулюванням проблеми, відсутні.	1
	Жодна з проблем вихідного тексту не сформульована. *Якщо випускник не сформулював чи сформулював неправильно (в тій чи іншій формі в будь-якій частині твору) одну з проблем вихідного тексту, то така робота за критеріями К1–К4 оцінюється 0 балів	0
2	Коментар до сформульованої проблеми вихідного тексту	
	Сформульована проблема прокоментована з опорою на текст. Наведено 2 приклади з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми. Фактичні помилки відсутні.	3
	Сформульована проблема прокоментована з опорою на вихідний текст. Наведено 1 приклад з прочитаного тексту, що важливий для його розуміння. Фактичні помилки відсутні.	2
	Сформульована проблема прокоментована з опорою на вихідний текст, але не наведено жодного прикладу з прочитаного тексту, що важливий для розуміння проблеми, або в коментарях допущено одну фактичну помилку, пов'язану з розумінням проблеми вихідного тексту	1
	Сформульована проблема не прокоментована, або прокоментована без опори на вихідний текст, або в коментарях допущено більше однієї фактичної помилки, пов'язаної з розумінням вихідного тексту, або прокоментована інша, не сформульована проблема, або	0

	замість коментарів поданого простий переказ тексту чи його фрагменту, або замість коментарів цитується великий фрагмент вихідного тексту	
3	Відображення позиції автора вихідного тексту	
	Позиція автора сформульована правильно. Фактичні помилки, пов'язані з розумінням позиції автора вихідного тексту, відсутні.	1
	Позиція автора вихідного тексту сформульована неправильно Або позиція автора не сформульована.	0
4	Аргументація особистої думки з проблеми	
	Випускник коректно сформулював свою думку щодо проблеми, порушеної автором твору (погодився чи не погодився з думкою автора), аргументував її (навіть не менше 2 аргументів, один з яких взятий з художньої, публіцистичної чи наукової літератури)	3
	Випускник коректно сформулював свою думку щодо проблеми, порушеної автором твору (погодився чи не погодився з позицією автора), аргументував її (навіть не менше 2 аргументів, спираючись на життєвий чи читацький досвід), або навіть тільки один аргумент з художньої, публіцистичної чи наукової літератури	2
	Випускник сформулював свою думку щодо проблеми, порушеної автором твору (погодився чи не погодився з позицією автора), аргументував її (навіть один аргумент)	1
	Думка представлена лише формально (наприклад: «Я погоджуюсь/ не погоджуюсь з автором»), або взагалі не представлена в роботі	0
II	Мовленнєве оформлення текст	

К5	Смислова цілісність, послідовність викладу думок	
	Робота характеризується смисловою цілісністю, послідовністю викладу думок: – логічні помилки відсутні, послідовність викладу не порушено; – в роботі немає порушень щодо абзацного членування тексту.	2
	Робота характеризується смисловою цілісністю, послідовністю викладу думок, але допущено не більше 1 логічної помилки, і/або в роботі є 1 порушення абзацного членування тексту.	1
	В роботі простежується комунікативний замисел, але допущено більше однієї логічної помилки, і (або) 2 випадки порушення абзацного членування тексту.	0
6	Точність і виразність мовлення	
	Робота характеризується точністю вираження думки, різноманітністю граматичної будови мови. Найвищий бал за цим критерієм виставляється тільки у тому випадку, якщо найвищий бал отримано за критерій К10	2
	Робота характеризується точністю вираження думки але простежується одноманітність граматичної будови мови або робота характеризується різноманітністю граматичної будови мови є порушення точності вираження думки.	1
	Робота характеризується бідним словниковим запасом, одноманітністю граматичної побудови твору і недоречним використанням засобів виразності.	0
II	Грамотність	
К7	Орфографічні норми	
	орфографічні помилки відсутні (або 1 негруба помилка)	3
	не більше 2 помилок	2
	Допущено 3-4 помилки	1
	Допущено більше 4 помилок	0

К8	Пунктуаційні норми	
	пунктуаційні помилки відсутні	3
	Допущено 1- 3 помилки	2
	Допущено 4-5 помилок більше 5 помилок	1 0
9	Мовні норми	
	граматичні помилки відсутні	2
	1 – 2 помилки	1
	більше 2 помилок	0
10	Мовленнєві норми	
	не більше 1 мовленнєвої помилки	2
	не більше 3 помилок	1
	більше 3 помилок	0
11	Етичні норми	
	етичні помилки в роботі відсутні	1
	допущені етичні помилки (1 і більше)	0
12	Фактична точність у фоновому матеріалі	
	фактичні помилки у фоновому матеріалі відсутні	1
	допущені фактичні помилки (1 і більше) у фоновому матеріалі	0
Максимальна кількість балів за всю письмову роботу (К1–К12)		24

При оцінюванні грамотності (К7–К10) необхідно враховувати обсяг твору. Вказані у таблиці нормативи оцінювання розроблені для твору обсягом в 150 – 300 слів.

Якщо в творі менше 70 слів, то така робота не зараховується (оцінюється нулем балів), завдання вважається невиконаним.

При оцінюванні твору обсягом від 70 до 150 слів число допустимих помилок чотирьох видів (К7 – К10) зменшується. 1 бал за цими критеріями ставиться у наступних випадках:

К7 – орфографічні помилки відсутні (або допущено 1 негрубу помилку);

К8 – пунктуаційні помилки відсутні (або 1 негруба помилка);

К9 – граматичні помилки відсутні;

К10 – допущено не більше 1 мовленнєвої помилки.

Вищий бал за критеріями К7–К12 за роботу обсягом від 70 до 150 слів не ставиться.

Якщо твір – це переказ вихідного тексту або повністю переписаний вихідний текст без жодного коментаря, то робота оцінюється нулем балів.